

# Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.  
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal  
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

**Meghívó.** Felkérjük a „Makói függetlenségi és 48-as párt” végrehajtó bizottságát, hogy 1913. évi augusztus hó 24-én vasárnap délután 3 órakor az Uri-utcai postaház udvarán levő III. függ. olvasóköri

## RENDKIVÜL FONTOS ÉRTEKEZLETRE

teljes számmal megjelenni sziveskedjenek.

Tisztelettel: **AZ ELNÖKSÉG.**

### Makó városának

nagyon sok fontos érdeke szenved csorbát a miatt, mertez érdekekkel senki se törődik. Legkevésbé törődnek pedig éppen azok, akiknek ez elsőrendű hivatásuk volna. Értjük természetesen a város hatóságait.

Hogy mennyire igazán megállapíthatjuk ezt, azonnal láthatjuk, csak éppen azokat az érdekeket kell szemügyre vennünk, amiket éppen most fenyeget megsemmisítő veszedelem.

Törvényszékre vágyunk s úgy látszik, most még a járásbíróságunkat is alaposon, városunk érdekeire veszedelmesen - megkíséreltük. - De hogy mi történik e részben s mit kellene tenni, senki se törődik vele.

Az új törvényszékek felállításáról való törvényjavaslat most őszszel már bizonyosan tárgyalás alá kerül az országgyűlésben. Éppen most volna legégetőbb szükség, hogy részen legyünk és jól vigyázzunk, hogy ki ne maradjunk. - De vajjon vigyáz-e valaki s gondole valaki arra, hogy helyenvaló lenne éppen most útni a vasat? - Senki, de senki.

A katonai létszám felemelése folytán sok olyan város kapott katonaságot, amelynek eddig nem volt katonasága.

Mi is indítványoztunk, kérelmeztünk egyszer-kétszer, amikor éppen valamelyik városi képviselőnek eszébe jutott s ezt indítványozta, de éppen mostanában, a mikor éppen teljesen időszertű volt ez a kérdés: tett-e valaki csak egyetlen lépést is arra, hogy csakugyan kapjunk katonaságot? Itt is csak azt mondhatjuk, hogy bizony - senki, de senki.

Az árvíz milliókra menő kárt okozott határunkban. Éppen legszegényebb néposztályainkat súlyja ez a csapás a legerősebben. Ugy, hogy rettenetes időknél nézünk elébe. Ezzel a rettenetes helyzettel szemben öltötte csak eszébe is valakinek, hogy szerencsétlenségbe jutott felebarátainkon valamiképpen segítenünk kellene?

Sokat okulhattunk a Maros folyó tavalyi s idei pusztításain. Foglalkozott-e már ezóta csak valaki is azzal a gondolattal, hogy miképpen lehetne a Maros veszedelmeinek immár egyszer s mindenkorra elejét venni?

Folytathatók még soká az ilyen fontos kérdéseket. Igenlő, megnyugtató választ azonban hiába várnánk, egyre se kaphatunk.

E kérdéseknél azonban legelőször is az a kérdés tolu elénkbe, hogy hát tulajdonképpen minek is vannak a mi hatóságaink? Felvetjük a további kérdést, hogy - hát nem éppen azért-e, hogy az elősorolt és minden ilyen közérdeket érintő kérdések felvetésére ne is engedjenek alkalmat, hanem már előbb - cselekedjenek? Nem lehet kétséges, hogy adminisztráló hatóságainknak ez a cselekvés elsőrendű kötelessége.

Csak hogy az a főbaj éppen, hogy a mi vezető tisztviselőink mindezzel nem igen törődnek. Így aztán egyszer-egyszer úgy kihuzgálják alólunk a gyékényt, hogy észre se vesszük, csak a mikor már hoppon maradtunk.

Másutt nem így van ez. Emlékezzünk csak a szegediekre. Mikor arról volt szó, hogy a szegedi törvényszéket megakarják csonkítani, hogy egy részt belőle Makóra helyezzenek, micsoda felgyortyanás s micsoda tevékenység ment ott végbe annak a meggátolására, hogy a szegedi törvényszék területéből egy négyszögöl se hasitassák ki. Természetesen a város házában kezdődött a mozgalom s ment utána az egész város.

Nálunk a következő hetek valamelyik reggelén arra ébredünk, hogy a makói járásbíróóság területéből 5-6 községet kiszakítottak. De a mi város házában falain belül talán még azt se tudják, hogy már hetekkel ezelőtt megindult e terv keresztülvitele. A mi város házában, mint minden ilyen dolognál, most is aluszunk.

Pedig mennyi fontos, mennyi életbevágó érdek forog így kockán s megy veszendőbe, a míg így aluszunk! De mennyi, de mennyi!

### Törökország új harcra készül.

#### Nem engedi Drinápolyt.

Reménykednek a törökök. - A megoldás.

Nagynehezen nyélbe ütötték az érdekelt felek a bukaresti békeszerződést. A hatalmak már-már összekülönböztek a revízió kérdésében, mikor végre ezek a viharfelhők is el vonultak a béke egeről.

Most aztán nem várt fordulat következett. Törökország a leghatározottabban követeli, hogy Bulgária változtassa meg a londoni szerződést és közvetlen tárgyalásba bocsátkozván vele, jussanak megegyezésre Drinápoly kérdésében.

Közben pedig lázas sietséggel erősíti meg Törökország Drinápolyt és Kirkkilisze körül katonai pozícióit.

Az osztrák és magyar, a német, a francia és a török nagykövetek, a román és a szerb követek hosszabb tanácskozást folytattak Szászónvval. A tanácskozás tárgya a portának tegnapi körjegyzéke volt, a melyet a nagyvezér legutóbbi jegyzékének függeléke gyanánt adtak át a hatalmaknak.

Habár a jegyzék tartalmát még titokban tartják, jól értesült forrásból hire jár, hogy a pétervári diplomata körökre erős hatást tett a török kormányának az a kijelentése, hogy nemcsak Drinápolyt akarja megtartani, hanem komoly ellenrendszabályokhoz is fog nyulni, ha Bulgária meg nem szünteti az elfoglalt volt török területeken a kegyetlenkedést. Habár Törökország elvben egyetért a nagyvezérnek a nagyhatalmakhoz intézett válaszában említett határvonallal, fönn tartja magának azt a jogot, hogy esetleg megszállja a Maricán túl levő területet és ezzel kényszerítse Bulgáriát, hogy közvetlen tárgyalást kezdjen Törökországgal. Ezzel a londoni értekezlet határozatai érvénytelenek lesznek, a mi Bulgá-

riára Drinápoly elvesztését jelenti. Mértékadó körökben az a fölfogás, hogy Európa nem fog akadályokat gördíteni a török-bolgár tárgyalások elé. Ha ezek pár héten belül megtörténhetnek, a balkáni béke tartósságát mi sem fogja megzavarni.

A nagyhatalmak hivatalosan kijelentenek Törökország területi birtokánál való teljes érdektelenségüket. Ezt a teljes érdektelenséget, a mely halgatólággos megegyezés folytán csupán az európai Törökországra vonatkozott, most kiterjesztik az ázsiai Törökországra is. A porta a nagyhatalmaktól nemcsak biztosítékot, hanem szerződéses garanciát kap arra, hogy egy nagyhatalom sem tart igényt területére és csak gazdasági érdekei vannak, mind az európai, mind pedig az ázsiai Törökországban.

A porta ezzel szemben kötelezettséget vállal, hogy a nagyhatalmak ellenőrzésével haladéktalanul megkezdi Örményországban és Kis Ázsiában az oly sokszor hangoztatott reformokat. A porta e szerződés által nagy teherrel szabadul meg, amit most a hadsereg és a tengerészet ró rá.

Tegnap tanácskoztak azokról a különböző eszközökről, a melyekkel Drinápoly kérdését szabályozni lehet. Biztos értesülésünk szerint általában könnyen kivihetőnek tartják a következő megoldást: Bulgária lemond Drinápolyról, mert különben reá hárlíják az ottomán államadósság egy részét.

### Kavarog a Tisza-Pallavicini-botrány.

Bíróság elé kell vinni az ügyet nem pedig lovagiaszkodni.

Tisza István gróf tegnap Geszten kézhez vette Pallavicini őrnagy segédeinek, Szemere Miklósnak és gróf Eszterházi mórincnak kimagyarozását, esetleg elégtételt követelő értesítését és azonnal tudatta Pallavicini segédeivel, hogy vasárnapra a fővárosba fog ér-

## Üzlet áthelyezés! rőfős és divatáru üzletemet

Van szerencsém értesíteni az igen tisztelt vásárló közönséget, hogy a  
—: —: főtéren levő —: —:

ugyanabban az épületben, a volt Papp Zoltán-féle helyiségbe helyeztem át. Egyszermind újonnan átalakítva, a legújabb és a legjobb árukkal rendeztem be üzletemet.

Az igen tisztelt vevőközönség szives pártfogását és bizalmát kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

**Kovács József**

kezni és az ügyet lovagiasság szabályai szerint el fogja intézni. Ez az elintézés, kaszinói felfogás szerint nem lehet más: kard vagy pisztoly.

Abban a hiedelemben vannak Tisza gróf hívei, hogy a lovagias elintézésel a kaszinói ellenzék expionálnak fogja tekinteni az ifjú mágnás elszólását és az ügy hullámai el fognak csendesedni.

Ezzel szemben ellenzéki, de főleg függetlenségi körökben tagadhatatlan készség nyilvánul meg a Pallavicini-Tisza-ügynek a napirenden való tartására mindaddig, amíg bírói eljárás nem derül ki a Tisza ellen emelt vádak valódiságát vagy valótlanságát.

Hogy a lovagias elintézésel nem fogja beérni az ellenzék, azt igazolják azok az intenzív tárgyalások, amelyeket Andrásyék ebben az ügyben Vázsonyi Vilmos dr.-ral, a Lukács pör zseniális kriminalistájával folytatnak és amelyek tartalmát kétségkívül az ügy büntetőjogi vonatkozásai képezik.

Az ellenzék egyik kiváló kriminalistája, mellesleg az egyetem nevezetes hírű tanára, a Pallavicini vádjairól és Tisza gróf erre vonatkozó nyilatkozatáról a következőket mondotta:

— Pallavicini-Tisza-affér karddal vagy pisztollyal el nem intézhető. Az ügy mai stádiumában büntetőjogi és politikai következményeket kell maga után vonjon. Büntetőjogi szempontból figyelembe kell vennünk, hogy ha Pallavicini öröfő vádját törvényes és szabályszerű bírói eljárás során beigazolás fogna nyerni, akkor a hamis tanúzásra való rábírás kísérlete bűncselekménynek tárgyi tényálladéka forog fenn.

Tisza István gróf legutóbbi nyilatkozata némi árnyékot vet a Déry-perben tanúsított magatartására, mert a bűnvádi perrend értelmében a tanuknak a többi tanu vallomástételénél nem szabad jelen lennie a tárgyalási teremben. Annál kevésbé szabad tehát egymással a vallomásukra vonatkozólag érintkezni. Már pedig Tisza gróf ezt az „érintkezést” kifejezetten beismeri. Ami már most a politikai részét illeti az ügynek, kétségtelen, hogy Tisza gróf mint a képviselőház elnöke a Déry-Lukács-pör főtárgyalása előtt tudomással bír a Déry-vádak valódiságáról és a munkapárti kassza eredetéről. A politikai etika szempontjából tehát megengedhetetlen lett volna, hogy Tisza a július 4-iki képviselőházi eseményeket és szabálytalanságokat a nemzeti akarat többségét képviselő munkapárt hozzájárulásával igazolja.

Ezekből láthatjuk, hogy a Pallavicini ügy hullámai nem egykönnyen fognak elsimulni a politikai életfolyamat háborgó tengerén.

## A makói állatvásár.

Rosszul sikerült

Kicsi volt a felhajtás. — Az árak elég jók voltak.

Csekély érdeklődés s még csekélyebb forgalom mellett zajlott le ma Makón az állatvásár. A két napon át tartott hideg eső elverie a vásárt, melyről oly sokat várt a makói ipar és kereskedelem.

Alig volt még Makón olyan vásár, amelyiken ily csekély mérvű lett volna a felhajtás.

Makó utcáin is meglátszott az állatvásár csekély forgalma. Egész délelőtt alig volt valami forgalom. Pedig az idő is kiderült s délutánra már melegen sütött a nap, ámde ekkorára már véget is ért az állatvásár s jöttek a kirakó vásárosok, kik szép időben reménykednek.

A mi állatvásár forgalmáról a következő adatok érkeztek be a rendőrségre:

A vásárra felhajtottak Makóról 717 darab lovat. Vidékről 1116 darabot. Szarvasmarhát felhajtottak Makóról 541 darabot. Vidékről 473 darabot. Juhot Makóról 1452 darabot. Vidékről pedig 317 darabot hajtottak fel.

A felhajtott állatoknak jó ára volt, különösen a szarvasmarhának. A vásárra felhajtott állatok legnagyobb része elkelt.

A holnapi kirakodóvásár, ha az idő pocskékká nem tesz, igen élénknek ígérkezik.

## Ismét fenyeget a kolera veszedelme.

Makóváros intézkedései.

Az utóbbi években rendszerint ebben az időben, Magyarországon hol itt, hol amott előfordult egy-egy kolera eset és csakis a hatóságok gondos védekezésének tudható be, hogy a keleti veszedelem elvonult minden évben és minden nagyobb baj nélkül feleltünk.

A kolera járvány veszedelme most is fenyeget bennünket és ez alkalommal indokoltabb a járványtól való félelem, mert most közelebb van a járvány fészke, mint más években volt. A Balkán háborúban ütötte fel ugyanis fejét a kolera járvány és ma nincs állam a Balkánon, hol a járványne pusztítana.

Magyarországnak igen sok érintkezése van már Bosznia révén is a Balkán államokkal, de magában Boszniában is felütötte fejét a veszedelem, így a járvány behurcolása meggátolható nem volt. Az ország több városában fordult elő kolera eset, sőt közvetlen közelségben Szegeden is volt egy eset, mely halállal végződött.

A veszedelem itt van hát közel szomszédságunkban. A hatóságok éber óvintézkedései bizonyára most is utját állják a pusztító járvány terjedésének, mert Szeged város hatósága a legszigorubb óvintézkedéseket fogantatosította.

Paku Imre dr. városi főorvos a városi tanácsnál ma tette meg javaslatát a bekövetkező kolera járvány elleni védekezés tárgyában, melynek értelmében Gera Sámuel városi főjegyző, helyettes polgármester megtette mindazokat az intézkedéseket, melyek a járvány elkerülésére nézve szükségesek.

Makóváros felvilágosult lakossága különben is tisztában van azzal, hogy a kolera járvánnyal szemben miként kell védekeznie. Jól tudja, hogy a tisztaság és táplálkozásban való mértékletesség a kolera elleni védekezésnek célra vezető eszközei.

Elismerjük, hogy Makóváros lakossága általánosságban véve elég tiszta és táplálkozásában is mértékletes, de most, mikor a várost

a kolera járvány réme fenyegeti, a hatóság úgy a tisztaságra, mint az étkezésben való mértékletességre különösen felhívja a lakosságot, valamint arra, hogy a legkisebb gyanus megbetegedésnél orvosi segílyt vegyen igénybe. A lakosság bizonyára megfelel a hatóság intézkedéseinek és akkor bizonyos, hogy ez évben is elkerüljük a kolera járvány veszedelmét.

## NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár augusztus 17 Vasornap Róm kath. Liberát Protestáns Liberát Gör. kath. Julius 31. Nap kél 4 óra-31 perokor, nyugszik 7 óra 40 perokor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Változékony hűvös idő várható helyenkint, főleg északon meg keleten esővel. Sürgönyprognózis: Változékony hűvös, északon és keleten sok helyütt esővel. Déli hőmérséklet: 17-4 Celsius.

— Nem hagyták jóvá a Csanád megyei ebtartási szabályrendeletet. Csanád vármegye törvényhatósága tudvalevőleg ebtartási szabályrendeletet alkotott melyet jóváhagyás végett felterjesztett a belügyminiszterhez. A belügyminiszter most arról értesítette Csanád vármegye törvényhatóságát, hogy az ujjonnan alkotott szabályrendeletet uem hagyja jóvá. Elsősorban keveseli a miniszter a kutya adót, mert a miniszteriumban az az elv, hogy aki kutyát tart az ur, az ur pedig fizessen. Azt is megmondja rendeletében a miniszter, hogy amelyik kutya után vonakodék a gazda adót fizetni, haladéktalanul ki kell irítani. Legfontosabb azonban — különösen Makó városát illetőleg — a miniszter azon rendelkezése, mely szerint a szabályrendelet már csak azért is átalakítandó, mert Makó város területén a kutyaadó a várost illeti meg s ezért a városnak is kell alkotni ebtartási szabályrendeletet. A miniszter rendeletével sürgősen fog foglalkozni egy a törvényhatóság mint Makó városa.

— Ismétiszelet a reformátusoknál. Holnap, vasárnap a református templomokban az isteni tiszteletet a következő sorrendben tartják: Belvároson délelőtt 9 és délután 2 órakor ifj. Nagy Károly, Ujvároson délelőtt 9 és délután 2 órakor Dérczy Imre leikész prédikál.

— Kitüntetett makói gazdasági cseléd. Kádár Mihály makói lakos gazdasági cselédet a földmívelésügyi miniszter hosszas szolgálataért elismerő oklevéllel és 100 korona jutalommal tüntette ki.

— A háziipar fejlesztése. A földmívelésügyi miniszter rendeletet intézett a csanád megyei, valamint a többi gazdasági egyesületekhez, amelyben felszólítja őket, hogy a télen rendezendő háziipari tanfolyamokra már most tegyék meg a lépéseket, mert óhaja az, hogy a háziipari tanfolyamok nagyobb számban rendeztessenek, mint az előző években. Különösen ott kíván a miniszter ilyen tanfolyamokat rendezni, ahol nagyszámu mezőgazdasági munkás, napszámos lakik, akik télen kereset nélkül vannak. Csanád megyében ilyen tanfolyam az elmúlt évben a makói tanya között és Csanádapácán volt.

— Cigányok verekedése a vásárbán. Valami rossz girhes lovat vittek a vásárba hat cigány legények, az öreg Rác István vezetése alatt. A szegény gebe olyan hitvány volt, hogy három cigány jobbról, három meg balról őrizte, hogy el ne dőljön. Valaki aztán nagyon megcsufolta a szegény gebét, amin aztán a cigányok annyira felbőszültek, hogy neki estek az embernek s jól összeverték. A vásárbán posztoló rendőr a megtámadot ember védelmére kelt, mire a cigányok neki estek a rendőrnek, de ez sem volt rest, hanem megmarkolta a vékony pénzü cigányokat s behozta a rendőrségre. Nagy csomó gyerek s kíváncsi kísérete végig az utcán a cigányokat, akik ellen szigorú eljárást indított a rendőrség.

— Meghívó. A makói V. ker. polgári tanszék 1913. évi augusztus hó 20-án (Szt. István napján) Makón saját körhelyiségében (Munkácsi u. 8. sz.) könyvtára javára egy jóhírű zenekar közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez, melyre ez uton hívja meg a vezetőség az érdeklődőket. Belépő-díj férfiaknak 80 fill., nőknek 60 fill. Kezdeté 8 órakor, vége virradatkor. Külön meghívókat a vezetőség nem bocsát ki. Kitűnő italokról gondoskodik.

— Orvosi szolgálat vasárnap. Vasárnap d. u. 3 óratól hétfő reggelig a sürgős betegeket Dr. Paku Imre és dr. Süsz Ferenc orvosok látják el. Sürgős esetben tehát hozzájuk forduljon az közönség. Vasárnap d. u. 3 óráig azonban valamennyi orvos rendel.

— Anyák figyelmébe százszorososan csak azt lehet ajánlani, hogyha gyermekük a 4-5-ik hónapot elérte és az elválasztás ideje következik, tanulmányozzák a Phosphatine Falières-el való táplálást úgy, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermek táplálása gondjai és feladataival tisztában legyenek. Biztosítani a gyermek erőteljes fejlődését, jó csontképződését és a fogzás sima lefolyását a Phosphatine Falières alkalmazásával lehet a legjobban. E kitűnő tápszer már nem szorul dícsőretre, kapható minden gyógyszerárban.

— Mulatság. A makói asztalos segédek augusztus hó 20-án azaz Szt. István napján, Kolompár Béla zenekarának közreműködése mellett zártkörű táncmulatságot tartanak a Korona összes emeleti helyiségekben. Jegyek már kaphatók a rendezőség-nél és az egytelhelyiségben. Akik esetleg meghívót még nem kaptak volna, kéretnek a rendezőség-nél fől-szólalni.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Major Miklós 21 éves, Kis Julianna Barany Józsefné 58 éves, Kusz István 58 éves, Csormák Pál 3 hónapos korában.

— Csak az a valódi Orosházi házikenyér, amely el van látva „Orosházi házikenyér” felirású oduállal. Makón minden jobb üzletben kapható, sokkal izletesebb, mint bármilyen más fajta kenyér.

— Meghívó. A makói független I-ső 48-as olvasó kör folyó hó 17-ik napján azaz vásár vasárnapján saját tánc helyiségében táncmulatságot tart. Beléptidij személyenként 60 fillér. Meghívót külön nem bocsát ki a rendezőség.

— Thierry A. gyógyszerész balzsam és centifolia kenőcs. Főképp nyáron utazások és turákon kitűnően beváltak ezen közismert, megbízható szerek. A nagy melegben oly gyakran előforduló gyengeségi rohamok és ájulásoknál elsőrangú segítséget nyújtanak. A gyümölcsidényben gyakori kolika görcsök, emésztési zavarok és hüléseknél mindenkor bevált szerek. A kenőcs megfizethetetlen értékű.

### Gazdálkodók figyelmébe.

Tisztelettel tudatom a n. 6. gazdálkodó közönséggel, mi szerint Gróf Vay-utca 14. számú házam mely gazdálkodóknak kitűnően van berendezve, és ezen szám alatt 1 drb. szecska, 1 drb. répa vágó gép, 1 drb. vas borona, 1 drb. D. 10. M. N. jegyű kettős valódi Saek eke és köcsök más vállalat miatt szabadkézből azonnal eladó. Bővebbet a fenti szám alatt Erdel Sándornál.

### Föld eladás.

Mikócsában egy járandó, Ó-kör-tyogóban 2 napos szőlőföld terméssel, ugyanott 534 négyszögöl pusztai föld szabadkézből eladó. Megyeház utcai házamban egy udvari lakás kiadó. Ertekezhetni lehet: Szabó Péter tulajdonossal, Megyeház-utca 27. ujsz. a.

### Eladó ház.

Honvéd-utca 52. számú ház a királyhegyesi ut közelében szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Szöllösi Mihály a Zeidler malomban.

### Ház eladás.

A Megyeház-utca 17. számú házam eladó, esetleg október hó 1-től haszonbérbe kiadó. Ugyanott a legmagasabb napi áron cefrének való szilvát megveszek. B. Papp Antal vendéglős.

### Eladó házhely.

A soványmunkásházak közt 207 négyszögöl területű házhely, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ertekezhetni a tulajdonossal Szirbik Istvánnal Aradi-utca 7. szám alatt.

### Uj hagymászsákok

a legolcsóbb árért kaphatók  
**Markovics Zoltán**  
zsákkereskedőnél  
Deák Ferenc-utca 31. ujszám.

### Tyukszem,

bőrkevényedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a CANNABIN használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1-40 kor. Három üveg bérmentve 3 kor.

### Excelsior

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-láb- és hónaljzizadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1-40 kor., 3 doboz 3 kor.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB  
40% phosphatsavat tartalmazó

### Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák ökrök és lovaknál. 40 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor., 80 fillér utánvétellel bérmentve.

Kapható mindenütt.

A hol nem lenne raktáron, megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél: Dr. Fleisch E. „Korona” gyógyszerháza Győr 99.

**„OLLA”**  
GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbizhatóbbat ajánlja.  
A kirakatokban kifüggesztett OLLA recept-lablátskák az előírású helyeket jelzik.  
Ára 4.6 és 8K tucszájjal.

OLLA gumi sajt eljárást szerint készítve és törvényileg védve van.  
O. K. I. K. 25470 és 35789.

Kapható: Brauer Zoltán, Sándor Zoltán, József Péter, Gyula drogeriában, ban és Popper Gyula drogeriában.

### Kéz és lábizzadást

azonnal megszüntet a Para (formaldehydcrém) 70 fillér.  
Formaldehyd szappan fertőtlenít, izzadást szünteti, 1 drb. 70 fillér.  
Salicylsavas hintőpor 30 fillér.  
Kapható a DROGERIÁBAN, Pótlér.

### Értesítés.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyrédmű közönségének b. tudomására hozni, hogy Léderer Lajos cserépkályhamester

### kályha raktárát

átvettem. Elvállalok a szakmába vágó mindennemű munkákat, épületek új kályhákkal és takaréktűzhelyekkel való ellátását, fürdőszobák kifajencolását, régi kályhák átrakását és tisztántartását szakszertűen eszközölöm.

Lakásom: Kisfaludy és Sirkert-utca sarok.

Kiváló tisztelettel  
Török János.

Van szerencsém értesíteni a tisztelt vevő közönséget, hogy Liget-u. telepemén gőzfavágó gépet állítottam fel és I. osztályu bükktűzifát 3 vagy 4 vágásos vágva és aprítva **100** kilogramonként 2 korona 40 fillér árban árusítok.

Telefonon történt rendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.  
Telefonszám 49.

Tisztelettel  
**TELTSCHE ADOLF.**

### CZIGÁNYPRIMÁS



### „Király Ernő mulat”

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezeknek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni”, „Futóbolond”, „Temetés volt a faluban” stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

### Wagner „HANGSZER-KIRÁLY”-nái

kaphatók. — Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezeket óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez

csere ingyen! — Kérjen nagy Ovás! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra lényeges árjegyzéket

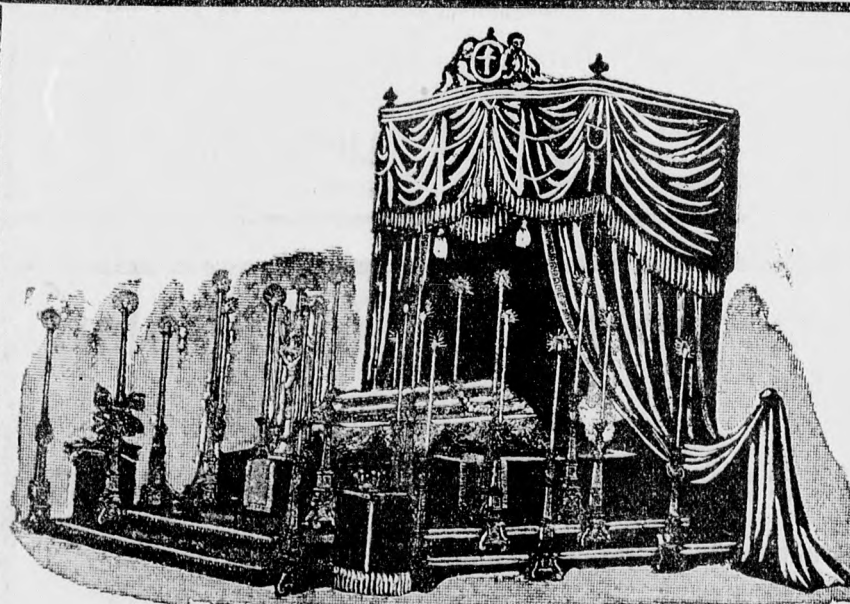
**Czipész üzlet megnyitás.**

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban 0-0 0-0 a mai kor igényeinek megfelelő 0-0 0-0

**czipész üzletet nyitottam.**

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyrédmű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

**NAGY ELEK** czipész mester.



**Kérem hirdetésemet átolvasni!**  
**HORVÁTH NÁNDOR** Makó város és vidéke **disztemetést rendező intézete**  
Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszostályig pontos és megbízható kegyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárholon bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkell, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek.

Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyrédmű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyrédmű közönséget meggyőzzem füzetem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyrédmű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

**Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)** **Horváth Nándor** disztemetést rendező intézete.

**Eladó föld.** Valkány községben, közvetlen a kisállomás mellett 7 kat. hold szántó föld több évekre hasznosbérbe kiadó, vagy eladó, ugyintén a kizombori szőlőtelepen Pincedom-ban 1 kat. hold, Kiskaszálóban fél kat. hold egészben vagy részben átadó. 20 éves bérlet, évi bérlete 90 korona. Értekezni lehet Börcsök István kereskedőnél Makó, Ujváros 872. sz. a.

**Gazdálkodók figyelmébe!**  
**Ki akar földjén** kat. holdenként 2-3 métermázsza buzával többet termelni, az vesse buza alá a **szuperfoszfát műtrágyát.** Megrendelhető és raktáron kapható minden időben Diós Imréné Makó, Vásárhelyi-utca 15. szám.

**Megnyit!** a Rákóczi vendéglő Szegedi-utca 45. szám alatt.  
**Iparosok és polgárok** kellemes szórakozó helye. Szép árnyas kert-helyiség, tekepálya. Tekeasztal, állandó jó hegyi és homoki borok, minden vasárnap friss csapolt sör 1 pohár 18 fillér; hideg és meleg ételek, társas vacs rá-át elfogadó, pontos kiszolgálást biztosítok. Szíves pártfogását kérem a tisztelt közönségnek, mivel nálam kellemes családi szórakozást talál-nak. A sétáló közönségnek szintén pihe-nőül szolgál kellemes helyiségem. Láto-gatást kérve vagyok kiváló tisztelettel  
Palcsó Ferenc vendéglős.

**2 szobás utcai lakás**  
előszobával és mellékhelyiségekkel, teljesen külön udvarral kiadó.  
Cím a kiadóhivatalban.

**"OLLA"** bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI-**különlegesség. Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. OLLA-gummi gyárától. Wron II. Prager-Strasse 57.

Kapható: Brauer Zoltán, Sándor Zsil-mond, Fehér József, Gyógyszertár-ban és Popper Gyula drogeriájában.

Kedvelt minőségek: 1203. sz. tucattja 6 korona, 1204. sz. superflom tucattja 8 korona.

### GYORSHIZLALÓ

(abrafűszer).

Mindenmű állatok emésztése, hizása és erősítésére. 1 doboz 90 fillér. A földművelésügyi miniszter által engedélyezve

**MEDOL** (creolin-kenőcs) a legjobb szer rüh és az állatok összes bőrbetegségei ellen.  
Kapható: a Csillag Drogeriában Makó, Főtér.

**Eladó föld.** A makói pusztéri Pál szomszédságában levő **5 és fél katasztrális hold jó minőségű szántóföld eladó.** Ugyanott egy 25 hektoliteres keveset használt borszűrő kád jó állapotban eladó. Értekezni lehet Erdei Jánosnál Lonovics-sugarút 34. vagy pusztia 60 szám alatt.

### Menyasszonyi bútorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók **ALEXI JÓZSEF**

asztalos üzletében (régi sörház), Teftsch Adolf gözmalmával szemben.  
**MEGRENDELÉSEKET** a legújabb minták után készítek. Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS **BOLTBERENDEZÉSEKET** a legjutányosabb árak mellett. Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel  
**Alexi József** épület és bútor asztalos.

**Autogén hegesztés és vágás!**

Mindenkinek saját érdeke, hogy ne vásároljon addig semmilyen :: **GAZDASÁGI GÉPET ÉS SZERSZÁMOKAT** míg **Gulácsi János** gazdasági gépraktárt meg nem tekintti, ahol is mindenmű gazdasági gépek u. m.: gőzgépek, motorok, aratógépek, kukorica-ültetők stb. mindenkor a legnagyobb választékban és legolcsóbb áron állnak a n. é. közönség rendelkezésére. Raktáramat bárki minden vételkényszer nélkül megtekintheti ::

A nagyérdemű közönség szíves megbízásait kérve, maradok teljes tisztelettel **Gulácsi János** vasipartelepe és gépraktára **MAKÓ, (Ludpiacz.)** Telefon-szám 50.

**Kedvező fizetési feltételek!**

**Értesítés!**



Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a Szent-János téri házamból való beköltözés alkalmával **mezőgazdasági gépraktáramat és javító műhelyemet teljesen megnagyobbítva rendeztem be.** Raktáromba már megérkeztek az 1913. évi modelű egyszerűsített és ezidőszerint leg-tökéletesebb :: **kéveköti aratógépek** a hozzá tartozó autórudhordókkal, mely Makón és a környéken több mint 300 gazdánál működik ugyintén megérkeztek a **kukorica ültetők.** Ugy a ké-legújabb négyzetbe ültető **veköti,** mint :: a kukorica ültető gépek teljesen felszerelve vannak raktáromon. ::

**Bárki által megtekinthetők és f. évi március hó 1-től kezdve minden vasárnap d. e. 11-12-ig ARATOGÉP TANFOLYAMOT tartok.** Az érdeklődő gazda-közönséget szívesen látom. **Fontos** még az, hogy az aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történhetik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő **SISAL-féle kéveköti zsinogot,** elsőrendű **GÉPOLAJÁT,** **BACHER-féle EKÉKÉKET** amerikai tüköracél kormányossal, **IMPERÁTOR** műtrágya és magvető gépeket, saját találmányú vessző utánzati vaspálcás boronákat, répa és szecsavágókat.

Mindenféle gépek javítását pontosan és jutányosan eszközölöm Szíves pártfogást kér

**LIPTÁK BÉLA**  
gépraktár Szent János-tér 120

**ÉRTESETÉS.** Teljes tisztelettel értesítem Makó város és vidéke közönségét, hogy **Tamás Mihály** úr kézmű- és divatáru üzletét átvettem, illetve **MEGVETTEM.** Tekintetbe véve, hogy az átvételnél sikerült a raktárt olcsón megszerezni, elhatároztam, hogy mielőtt az új és divatos árukkal felszerelném, az átvettek mélyen leszállított árban árusítom ki. Nb. támogatásukat kérve, vagyok tisztelettel: **Tamás Mihály** utóda **VERMES MIKSA, (lud-piac.)** **Szigoruan szabott olcsó árak!**

**Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz**  
csakis ez a valódi


**kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.**

Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

**Ne tessék elfogadni**

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselete:

**HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz.** egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. ::-::



Az igási utfélen **5 és fél fertály ugarföld** tanyaépületekkel együtt szabadkézből örökáron eladó, vagy hagyomány alá egy évre kiadó. Értekezhetni lehet Cs. Kiss Istvánnal Meskó-utca 13. ujszám alatt.

**ÉRTESÍTÉS.** A közforgalomban használt mérlegek és súlyok időszakos hitelesítése alkalmasból van szerencsém becses figyelmébe ajánlani a már évek óta Makón, Hédeváry-utca 6. szám alatt fennálló

**mérlegjavító-műhelyemet,**

ahol elvállalok és a hitelesítés követelményeinek megfelelőleg felelősség mellett javítok minden rendszerű mérlegeket és azok súlyait. Teljes tisztelettel

**Papp Gyula, mérleglakatos.**

**Kiadó föld.** A rákosi utfélen, Oláh József szomszédságában 3 kat. hold föld 1914. évre vetemény alá hasznosbérbe kiadó. Ugyazintén a bánomban **1 és fél napos szőlőföld**

eladó vagy kiadó. Értekezhetni lehet özv. Tamasi Jánosnéval I. kerület, Barcsay utca 18. szám alatt.

**MÁLNASZÖRP**

a legkitűnőbb valódi hegyi **SALICYLSAV** befőzéshez

Dr. OETKER-féle sütőpor,  
Vanília cukor, Padding-por,  
Citrom limonádé-por.

Kapható:

a Drogériában, Fő-tér.

„CORMICK“ az aratógépek királya

Szilárd a szerkezetben

Könnyű a vontatásban

Legegyszerűbb a kezelésben.

Eredeti Cormick Manillazsineg

**raktára Glück Samu czégnél Makón.**

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárában készült legújabb golyós-csapágyas cséplők, két hengeres 14 légkörös uti mozgonyok, szivógáz, nyersolaj és benzinmotorok. :: Arájánlattel szolgál **GLÜCK SAMU** kerületi :: képviselő **MAKÓ.** ::

Kukorica-ültetőgépeket műtrágyázóval, Combinált vetőgépeket, egy és több vasú aczélekeket, fogas- és láncboronákat, lógereblyéket, szecska-vágókat, Kalmár rostákat és ujonnan hitelesített mérlegeket legolesőbban szállít **GLÜCK SAMU** gépraktára **MAKÓ.**

**Szent-Margitszigeti üdítő víz**

Mint asztali víz nagyon kellemes, jó hatása, egészségpótló ital.

Főlerakat:

**Kovács Károly cégnél Makó.**

a legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz.

Minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben kapható.



Valódi védjegyü.



**ŐSZI TRÁGYÁZÁS!  
THOMASSALAK**

A legjobb és legolesőbb foszforsavas műtrágya! Óvakodjunk a hamisításoktól!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

**KALMÁR VILMOS**

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője  
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 49. Különösen a jelenlegi RENDKIVÜL OLCÓS ÁRAKRA figyelmeztetjük a vásárlókat.

**ÜZLET ÁTHELVEZÉS.**

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy

**szabó üzletünket**

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, **SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ** kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.

Teljes tisztelettel

**Faludy Imréné és társa**

férfi szabó.

Tisztelettel van szerencsém a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a **Kocsis és Skopál** czégből kiléptem és a városháza épületében (Pallagi Ernőné helyén)

**üveg és porcellán kereskedést**

nyitottam. Elvállalok képkeretezést, épület üvegezést, lakásokat villamos csillárral és cserép kályhával való felszerelésre.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

**Kocsis Mihály.**

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenemű ravatalozás díjtalanul.



**Folyton a legújabb ujdonságok!**

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címemre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szemellett tartva, gyászbeszédet alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal“** disztemetkezési vállalata ::

**MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökef-féle házban).**

**Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás.** Csanádmegye, valamint Makó város legrégebbi eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen ujonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompadiszosztályig utólrhetetlen dísszel és olcsó áron. — Előforduló gyászbeszédekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

**Értesítés.** A jó gyümölcstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes baraczk és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. CÉG. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

## 30. kat. hold prima föld

közel a városhoz hagyma alá kiadó

Iritz Miksánál.

## Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics-sugarúton saját házamban fiam, ifj. Joó Antal vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

## fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszer-árut, u. m.: cukrot, kávé, borsot, lencsét, valamint csemegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikkeket, melyeket mindenkor a legolcsóbb áron bocsájtok tisztelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható. Szives pártfogást kér

Id. Joó Antal.

## ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

**SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT,** amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktárosa.

## ÉRTESÍTÉS. Saját termésti fehér és siller XX XX XX XX XX

# HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. BARANYAI JÁNOS, Szegedi-utca.

**B**iztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar a Makói Független Ujság hirdetései útján. Csanádmegye legolvasottabb, legelterjedtebb napilapja.

## Uj lisztüzlet.

Tisztelettel van szerencsénk a t. fogyasztó közönséget értesíteni, hogy a Hunyadi-u. és a Főtér sarkán, a Makói Takarékpénztár épületében egy

## liszt és fűszer fiók üzletet

nyitottunk, hol állandóan a legjobbnak elismert liszt, korpa, derce és magdara a legolcsóbb napi áron kerül eladásra. Tisztelettel Zeitler Rudolf és Társai R.-T.

## TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

### A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

óriási választékban!! Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönbön pongyolák, külön blousok és aljakban felöltők sósoknyákban!!!!



A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérnemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.



## Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Főtér Otthon-kávéház mellett.

# JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben KEDVEZŐ ÁRBAN !! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

kü sebesülések, zuzodások, dagana-  
tok stb. ellen és minden háznál kéz-  
nél legyen. Ne fogadjunk el tehát  
értéktelen fluidokat s forduljunk ren-  
deléssel Thierry A. gyógyszerészhez,  
Pregrada, Rohitsch mellett.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan  
francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer  
1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tu-  
czat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6  
korona. Porto 30 fillér.  
„Hez“, Budapest, VIII. Losonczy  
utca 13. Diszkrét szétküldés.

## A királyi polgármester.

A készülő városi törvény titkai-  
ból. — A polgármestert a ki-  
rály erősíti meg. — Főtisztvi-  
selőket a miniszter nevezi ki.

Nagy buzgalommal készül a bel-  
ügyminiszteriumban a közigazgatás  
reformja. A városi törvény készülő el-  
legelőbb, miután ennek végrehajtá-  
sához kell a legkevesebb pénz az  
állam részéről. Tízta ezt a törvényt  
1915. elejére életbe is akarja lép-  
tetni. Noha minden reményesség arra  
vall, hogy Tiszának nem lesz mód-  
jában készülő javaslatait életbe lép-  
tetni, mégis az ősszel már az or-  
szággyűlés elé kerül a törvény, a  
melyet akként intéznek el, hogy  
mostani tisztviselők mandátumát 1914.  
december 31-ig meghosszabbítják.

A most készülő tervezet — a vá-  
rosok polgármestereivel közölt alap-  
elvek szerint — egészen átalakítja  
az önálló törvényhatóságok admi-  
nisztrációjának szervezetét. A javas-  
lat ugyanis a mai rendszert a por-  
ros és angol városi joggal akarja  
összeegyeztetni. Az új törvény sze-  
rint a város közigyűlése a lakosság  
számának megfelelőleg legfeljebb  
120 tagból állhat. Ennyi lesz a kép-  
viselők száma Budapesten is és  
azonkívül csak Szegeden. Mert a  
törvény szerint minden ezer lakos  
után lesz egy bizottsági tag, így  
Makón 35 városatya lesz összesen,  
de a bizottsági tagok száma száze-  
desnél nagyobb nem lehet. A bi-  
zottsági tagok felét az országgyű-  
lési választók a város összes polgá-  
rainak sorából, felét a legtöbb adó-  
fizetők sorából választják.

A közigyűlés hatáskörét taxative  
sorolja fel majd a törvény. A kisebb  
jelentőségű onkormányzati ügyeket  
kiveszi a közigyűlés hatásköréből és  
a városi választmány hatáskörébe  
utalja. A városi választmány a köz-  
gyűlés kebeléből alkotott testület,  
amely a közigyűlés és a tanács ha-  
tásköréből kivett ügyeket intézi el s  
előkelő fóruma a közigyűlésnek.

A közigyűlés elnöke a polgármester  
lenne. A főispáni állást a javaslat  
megszünteti, viszont a polgármestert,  
a kit a közigyűlés a maga kebeléből  
hét évre választ, állásában a király  
erősíti meg. — Helyettese az élet-  
hosszúválasztandó alpolgármes-  
ter (tanácsigazgató) lesz.

A közigyűlés határozatainak a vég-  
rehajtója a tanács marad, élén a ta-  
nácsigazgatóval. A tanács tagjai  
lesznek az élethosszúválasztott  
ügyosztályt vezető tanácsosok, a  
szakhatóságok főnökei és a törvény-  
hatóság tagjainak sorából, a köz-  
gyűlés még a tanácsosokkal egyenlő  
számu tiszteletbeli tanácsost választ.  
A tagjait a közigyűlés választja, a  
főosztály, főkapitányt és főmérnököt  
a polgármester előterjesztésére a bel-  
ügyminiszter nevezi ki. A tanács ve-  
zetője a polgármester volna, de ő  
csak irányítaná a dolgokat, míg a  
tanács rendes elnökének a tanács-  
igazgatót teszi a javaslat.

— A beválasztott bizottsági tagok-  
nak — a porros minta szerint —  
egyenlő szavazati joguk lesz a ta-  
nácsosokkal. Megalkotja a javaslat  
az angol rendszerű városi választ-  
mányt, amelynek ülései elé kerülnek  
a tanács által a közigyűlés számára

előkészített ügyek s a közigyűlésnek  
a választmány tesz javaslatot. Ez vé-  
get vet majd a sok fölszemes városi  
bizottságosdinak.

A közigyűlés jogkörét illetőleg szá-  
mos olyan dologban, amelyet most  
jóváhagyás végett a belügyminiszter-  
hez kell betérjeszteni, a közigyűlés  
jogerősen dönt. A tanács semmiféle  
ügyben nem lesz felelősségi fórum.  
A törvényjavaslat így a városok ad-  
minisztrációjának egész szervezetét  
megváltoztatná.

## Agyonütötte a fiát.

Az elkeseredett apa rémtette.

Halálos végű családi tragédia  
történt tegnap Nagyváradon. A  
bűntető apa, aki vá-ott fiát házi  
fegyelemben részesítette, erős fel-  
indulásában olyat talált tenni, hogy  
a rossz gyermek holtan terült el a  
szoba padlóján.

A sötét családi drámának izgal-  
mas részletei vannak.

Szacsavay utca 14. szám alatt lak-  
kik Grünfeld Jenő. A familia átka  
volt a fia. Zoltán, aki még csak  
14 éves, de már igen sokszor volt  
a rendőrségen kisebb-nagyobb  
stiklik mia t. Állandóan csavargott,  
dologkerülő volt és nem egyszer  
szembe szállt szüleiével.

— Betyár leszek, ha engem el-  
kergetnek!

Tegnap délután aztán utólerie  
végzte

Grünfeld Zoltán akkor ment ha-  
za a csavargásból, amikor már  
régén megebedeltek. Apja rá kiál-  
tott:

— Te csavargó, hát sohsem le-  
szel már rendes.

A fiu visszafeselt, gyalázta az  
apját, aki méltó felháborodásában  
neki rohant.

— Takarodj munkába, mert el-  
veriek.

Az anya könyörögni kezdett, le-  
bukott térdre a férje előtt, — hogy  
ne bántsa a fiut, aki ordítva me-  
nekült az apja dühe elől.

De az apa mogradia és alpo-  
sán elverte. Többször fejbe vág-  
ta s az ütlegelés alatt úgy vágta  
halántékán a gyermekét, hogy az  
nyomban szörnyet halt.

Ez a belső harc természetesen  
óriási dühöngéssel és ordítózással  
járt. A ház előtt posztolt a rend-  
őr, aki hallotta a nagy lármát, de  
eleinte nem akart beleavatkozni.  
Öss efutott az egész utca és a cse-  
léd örült sikítással rohant ki.

— Jaj Istenem, agyonütötték a  
Zoltánt.

Huszan-harmincan rohantak a  
lakásba és ott találták a dráma  
szereplőit néma kétségbeesésben.  
A fiu a divány előtt hevert elké-  
kült homokkal s a szülék sirva  
tépdesték hajukat.

— Mit tettél te szerencsétlen, —  
kiáltott az anya. — Hideg vízzel  
locsolgattad fiát, de bizony az nem  
éledt fel. A rendőr fölszólította az  
apát, hogy kövesse a rendőr-  
ségre.

Közben telefonáltak a mentők-  
nek a rendőrségre. A helyszínen  
megjelent dr. Ertler t. orvos és  
Bodó felügyelő. Az orvos konsta-  
tálta a halált.

Az apát a kapitány elé veze ték,  
aki kihallgatta. Az apa előadta,  
hogy a fiát megverte, hátba ütötte,  
levágta magát a földre és neki  
esett az asztal szegletének. Való-  
színűleg ez okozta halálát.

A rejtélyes esetben a rendőrség  
megindította a nyomozást és az  
apát előzetes letartóztatás alá he-  
lyezte.

## SZÍNHÁZ.

Műsor:

Vasárnap délután mérsékelt hely-  
árrakkal Peleskei nótárius énekes  
vigjáték.

Vasárnap este bérletszűnetben  
Mexikói leány operett újdonság.

Hétfőn Heltai Jenő ur vendégfel-  
léptével páratlan bérletben Limonádé  
ezredes vig operett.

Kedden Heltai Jenő ur vendégfel-  
léptével Czigányprimás nagy operett.

Szerdán délután mérsékelt hely-  
árrakkal Falu rossza népszimű.

Szerdán este Heltai Hugó bemutat-  
kozása Mozgositás, A piros bluz és  
Művészestély.

Csütörtökön itt először Mumus  
francia vigjáték.

Pénteken másodsor Mumus fran-  
czia vigjáték.

Szombaton A böregér nagy ope-  
rett.

## Kabaré a színházban.

Zsufolt ház tapsolt ma este an-  
nak a nagyszerű művészestélynek,  
melyet Nadasy igazgató igen ötle-  
tesen és szellemesen rendezett.  
Szébbnél-szebb kabaré számokat  
gyönyörűen adtak elő a társulat  
művészei. A legtöbb tapsot Heltai  
Jenő a szegedi színház kiváló mű-  
vésze kapta, aki vendégként lépett  
pelt fel: Gyönyörű számai után  
elemi erővel tört fel a taps s újból  
hallani kívánták a nagyszerű mű-  
vészt, akihez egyébként még e  
héten kétszer lesz szerencséje a  
makói közönségnek. Az estély többi  
szerep ői val mennyien igyekeztek  
a közönséget a lehető legteljeseb-  
ben szórakoztatni Molnár Janka  
éppúgy mint Peterdy Etelka. Igen  
tetszett Burányiné nagyszerű ma-  
gánjelenete.

Nem is tudjuk Burányinérol, aki  
másodrendű szerepeket töltött be,  
hogy ily kiváló művésznő. Igen  
jót kacagott a közönség „Rossz  
kedved van papa“ című bohózaton,  
melyet Nagy Dezső és Nádasyné  
adtak elő utólrhetetlen komikum-  
mal. A kitűzőn sikerült estélyt  
Káldor Dezső pompás zárta  
be. A kitűző kabaré előadás arra  
öszdönözheti az igazgatót, hogy  
legalább még egy ilyen estélyt  
rendezzen, mert a mai est sikere  
világosan bizonyítja, hogy közön-  
ségünknek, amely holmi tizedrangú  
kabaré társulatok nyavalygásait  
szenvedi végig télen-nyáron, igazán  
szereit s pártolja az igazi művé-  
szetet.

Limonádé ezredes Heltai Jenővel a  
cimszerepben. Nádaszy igazgatónak  
sikerült Heltai Jenőt, a szegedi szin-  
ház kitűző komikusát, akit a szombat  
esti kabaréban az egész város meg-  
kedvelt még két vendégjátékra meg-  
nyerni első alkalommal Harsányi  
Zsolt és Vincz Zsigmond kitűző vig  
operettjében a Limonádé ezredesben

fogja a cimszerepet Szentmarjai ez-  
redes alakítani, amelyik szerepben  
a szegedi közönség is számtalanszor  
ünnepelte. Érdekes az is, hogy az  
operett részben egészen új szerep-  
osztásban megy, amennyiben Peterdy,  
Molnár Janka, Nádasyné, Korda,  
Kömlös, Nagy Dezső és Derenghy  
kívül Müller Kató, Kinizsi Margit és  
Szendrey Pista játszanak az új kiosz-  
tás szerint nagyobb szerepeket. Heltai  
második fellépése kedden a Czigány-  
primás cimszerepében lesz, mely  
szintén igen érdekesnek ígérkezik.

A Mumus a címe annak a kiválóan  
finom francia vigjátéknak amint Ná-  
daszy igazgató kitűző társulata csü-  
törtökön mutat be közönségünknek.  
A darab abban különbözik a többi  
francia vigjátékoktól, hogy legkeves-  
bé sem pikáns miért is, a mamák is  
egész nyugodtan hozhatják lányukat  
az előadásra. A darab főbb szerepeit  
Verő Janka, Burányiné, Nádasyné,  
Fenyő, Korda, Káldor, Szendrey Pista  
és Kömlös játsszák.

**Eladó ház.** Berkes u'ca 16. uj-  
vetlen a református ó-tempium  
mellett, kedvező fizetési feltételek-  
kel, elköltözés miatt jutányosan  
eladó. Kévs pénzzel megvehető.  
Értekezni lehet Tézsia Istvánnal a  
fenti szám alatt.

## Eladó vagy kiadó

a Gyöngy-u'ca 1177. számú ház,  
mely áll 3 szoba, konyha, kamra,  
nagy kocsiszín, köves udvar s egyéb  
mellékhelyiségekből. Értekezni le-  
het a fenti szám alatt Matusik Ist-  
ván tulajdonossal.

**Kiadó föld.** Az apátfal-  
vai kákási  
ugarban le-  
vő 32 kat. hold föld gazdasági épüle-  
tekkel együtt, egészszen vagy részle-  
tenként is, gabona termés és vele-  
mény alá több évre haszonbérbe  
kiadó. Értekezhetni lehet Börcsök  
Antal tulajdonossal Kálvária utca 61.  
ujszám alatt.

**Földhaszonbérbeadás**  
esetleg földeladás. A belső-  
nyomás  
son fekvő, kitűző minőségű tele-  
vény földemből 50 holdat 20  
évre 400 négyszögöles parcellákban  
kertészeti, gyümölcs- vagy  
szőlő termelési célokra

előnyös feltételek mellett haszon-  
bérbe adok, vagy évenkénti rész-  
letfizetés mellett eladok. Diósszilgyi  
János, Hunyadi utca 4 szám alatt.

**Hirdetések** felvételnek a  
kiadóhivatalban.

**Értesítés.** Tisztelettel értesitem a nagyér-  
demű közönséget, hogy

**PATAKY F. J. cég**

**gőzfűrészt és fatelepét átvettem,**  
ahol a legjutányosabb árban kapható mindennemű  
épületfa, deszka, zsindey, bognárfa, tűzifa ugy fel-  
vágva, mint hasábosan kiölezve. Tisztelettel:

**Landesmann Mór.** Telefon 57 szám.  
Ugyanott egy Jóházból való  
fiu tanulonak felvétetik.

## IRODALOM

Az alagút. Kellermannak. Az „alagút” című regénye az utolsó évtized egyik legnagyobb irodalmi szenzációja. Kiadás kiadást ér, a kritika a munkát és szerzőjét dicsérettel halmozza el, Európa nagy olvasóközönsége lelkesedéssel olvassa és foglalkozik vele. Nem csoda. Mesterműnek nevezhető ez a nagyszabású regény, melynek tulajdonképeni hőse: a munka, mely a technika vívmányaival egyesülve nem ismer akadályt és egy lángeszű mérnök tudásának és energiájának engedelmessé alagúttal köti össze a régi és az új világot. Az Océán alatt végbemenő technikai hadjárat rajza valósággal megrázza az olvasó idegeit, annak a katasztrófának leírása pedig, mely a gőzsi munkát hosszú időre megállítja, páratlanul áll a regényirodalomban. Az Athenaeum Könyvtár, mely éppen most, mikor a drágaság minden téren egyre nagyobb terheket ró a közönségre, forradalmat csinált a könyv olcsóvá tételével, ezt a nagyszabású munkát, mely köve az eredeti német kiadásban 5 korona 40 fillérbe kerül, 1 korona 90 fillérré teszi majd a magyar olvasóközönség számára hozzáférhetővé. A magyar olvasóközönséget annál jobban fogja érdekelni az érdekes regény, mert Kellermann regényében egy magyar ember fényes pályafutását és tragikus elbukását rajzolja meg élethű és megrázó színekkel.

## REGÉNY.

## Egy világváros rejtelmei.

(159)

29. fejezet.

Borzasztó út.

- Atyám szörnyet hal, ha megtudja ezt a könnyelműséget, gondolta magában. De honnan vegyek olyan rengeteg összeget? Tízezer forint? ... Ah, hogy is tudtam ilyesmit cselekedni? ... Megvan! A fiatal Niki gróf a lóversenyeket járja, pénzes gavallér és a kezemre vágik ... Elhivatom ... Kölcsönt kérek tőle ... Igen, Niki gróf megment engem e zsarolástól ...

Magára nyugalmat erőltetett, megsimította lázas homlokát s elöbbeni büszke magatartásával így szólt Szedressyhez:

- Jöjjön egy óra múlva, a váltót ki fogom fizetni. Ez a nyugodt és határozott hang meglepte Szedressyt.

- Hm, gondolta, a kisasszony-nak pénze volna? ... Nem, nem engedem kisiklani a kezemből, feleségemmé kell lennie, így határoztam, így rendeztem be a költséges háztartásomat.

Tekla grófkisasszony hátat fordított és távozni akart.

Szedressy utána szólt.

- Bocsanat, méltóságos komtesz, kis magyarázattal kell még szolgálnom.

Tekla grófkisasszony visszafordult.

Szedressy folytatta:

- A váltó kitöltetlen, az aláírás tanuk nélkül történt és én tetszésem szerinti összeget írhatok be.

- A törvény ilyen gasszággal szemben megvédelmez, felelte Tekla kurtán.

- Rendes körülmények közt, igen, megvédelmezi a törvény. De a váltó hamis és én nem is excellentiás tábornok urnak, hanem -

a törvényszéknek mutatom be. És ekkor ... Nos, akkor méltóságod, mint közönséges váltóhamisító, börtönbe kerül.

- Nyomorult! Ilye Tekla fogai közt s közel volt az elájulás hoz. Tehát nem elég tízezer forint? Szóljon nyíltan, mennyit akar, majd annyit fogok önnek fizetni, ha mindjárt köldössá leszek is!

- Ez ügyben a harag és megvetés nem használnak méltóságos komtesz. Csillapodjék és hallgassa meg őszinte vallomását.

Tekla grófkisasszony erőltlenül rogyott az egyik karosszékre.

- Urnak születtem, ur volt minden nemzetségem, de elszegényedtünk. Ma gazdag vagyok, a váltó tesz gazdaggá. Méltóságod iránt ismeretségünk első percétől kezdve a legforróbb vonzalommal viseltem. Vagyok mindenkor olyan ember mint Korbay. A gróf és báró kéréket méltóságod vissza utasította, Korbay tömlöczben ül, fogadjon el engem és akkor - az esküvő után szemeláltára tépem össze az édes atyja nevére hamisított váltót.

Szedressy elhallgatott és keményen vizsgálta Tekla arcát.

A grófkisasszony iszonyu lelki küzdelmet vívott.

(Folyt. köv.)

855—1913. végrh. szám.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek 1913. évi 16245. vlt. számú végzése következtében dr. Dózsa Simon makói ügyvéd által képviselt Kispesti textil gyár r.-t. társaság budapesti bejegyzett cég javára 200 kor. s jár. erejéig 1913. évi július hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2180 koronára becsült következő ingóságok u. m. üzleti berendezés, vasszekrény, paplan és vászon nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a makói kir. járásbíró 1913-ik évi V. 628—1. számú végzése folytán hátr. 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi május hó 15 napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 79 kor. 41 fillérben bíróság már megállapított és felmerülő költségek erejéig Makón. a Főtéren végrehajtást szenvedett üzlethelyiségben leendő megtartására 1913. évi augusztus hó 18-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Makón 1913. évi augusztus hó 5. napján.

Kuhn János,  
kir. bir. végrehajtó.

**Kiadó föld.** A földéaki külső járandóban 14 kat. hold föld a Nagy Miklós földje mellett hagyma alá két évre kiadó. Értekezni lehet Bánszky Pál tulajdonossal Földéák 40. szám, a Szöv. takaréknál.

**Nemes füzvessző gacsibai tanyámon eladó.**  
Mandl Zsigmond.

**Kiadó ház.** Batthyányi-utca 9. ujszám alatt levő ház, mely áll 2 szoba, előszoba, 2 konyha, 2 istálló, pince, 2 sertésöl és több melléképítményből, nagy kerttel és ártezi vízvezetékekkel haszonbérbe kiadó és azonnal átvehető. Ugyszintén

## 14 kat. hold ugarföld

a palotai ut mentén, a dái ugarban kisebb parcellákban gabonatermés eladó. Értekezni lehet Biró Sándorral Megyeház-utca 33. szám alatt.

A volt Lakatos-féle Szegedi ut melletti nemes oltványu

## szőlőidei terméssel együtt

vagy csakis az idej termés kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a Makói ipar és kereskedelmi társulat.

## Eladó nagy birtok!

Nagyvárad mellett mintegy 2000 holdas jó minőségű birtok kedvező vételáron és olcsó kamatos törlesztések mellett kisebb nagyobb parcellákban azonnal eladó!

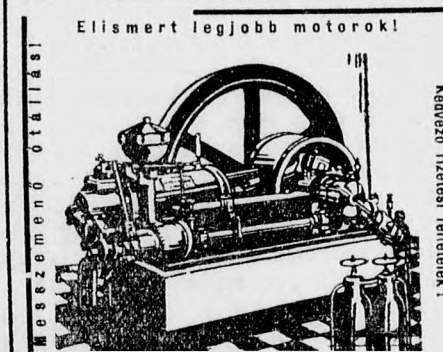
Venni szándékozók jelentkezzenek Baróti Endre ref. tanítónál Szikszay-utca 4. szám alatt.

## Eladó föld.

Csanádpalotai ugar iskolánál levő 7 kat. hold szántóföld tanya-épülettel együtt szabadkézből örök áron eladó. Értekezni lehet a helyszínen ifj. Asztalos Pál tulajdonossal 351. számú tanyán.

## Borszűrő kádat 25 - 30 hektóliteret

használt de kifogástalan állapotban megvételre keresek. Marinucz Uros Nagylak 1656. szám.



## Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

álló- és fekvő rendszer. Szívógáz és benzínmotorok. Benzin és nyersolajos cséplő-garnitúrák, magánjáróval is. Megleppő újdonság! Megleppő újdonság!

## Nyersolajmotorok

gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

## Gellért Ignác és Tsa

memóki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. Saját érdekében kérjen ajánlatot!

**Eladó föld.** A zsidó temető mellett járandómat örök áron kedvező fizetési feltételek mellett eladom. Értekezni lehet Iricz-féle tanya széna rakodó mellett.

## POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

## VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szepelő, málfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztatás ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor. Ezen piperezerek több kiállításon érmekekkel lettek kiűntelve.

## CREOLIN

ellásmert legjobb fertőtlenítő szer istállók, fekvőhelyek, póce- és gajéjdombok fertőtlenítésére. ISTÁLLÓBAN a háziállatok megőrzéséhez, rovarok távolitása és fergők elpusztítása céljából. Valódi osak PEARSON féle. Közlebbi lemerítést a creolin röpiratot és ingyen mintát az egyeztetési raktár:

Csillag Drogéria Makó, Főter ad.

## Eladó ház.

A Zrinyi utca 7. ujszámú, 3070. régi számú Fűrge Ferenc féle ház szabadkézből eladó.

Értekezni lehet a helyszínen Fűrge István tulajdonossal vagy Dr. Kiss Pál ügyvéddel, vagy pedig Lőrincz István kőműves mesternél.

## Kiadó föld.

Az igási utmentén, a második dülben, özv. Tamasi Mihályné és Halasi Antal szomszédok földjei közt levő egy fertály tanyaföld és az igási utfélen egy köblös ugar föld gabona termés alá, több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet: Tamasi Ferenc tulajdonossal Földéák, Ferencz-József utca 3 szám.

## Eladó ház.

Makón, a Fekete-utca 66. szám a házam jutányos áron eladó. Vevő a házat azonnal elfoglalhatja. Értekezni lehet a tulajdonosnál Szabó Sámuelné Joó Juliánával a fenti sz. a.

## Eladó föld!

Alírott ezennel tudatom, hogy a rákosi utfélen levő két azaz kettő járandómat

szándékoznék örökáron szabadkézből eladni, esetleg haszonbérbe kiadni. Érdeklődők értekezhetnek Nacsa András vállalkozónál, Hold-utca 10. szám.

## Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy folyó hó 17-én a Makói Első Keresztény Fogyasztási Szövetkezetet megnyitjuk a főtéren, Kertész Aladár volt üzlethelyiségében, a Dégi-téle házban, hol mindenféle

## fűszer-, festék- és élelmicikk

a legolcsóbb áron kapható. A n. é. közönség támogatását kéri a Szövetkezet.